

27 Φεβρουαρίου 1933

Ο εμπρησμός του Ράιχσταγ

Στις γερμανικές εκλογές της 22ας Ιουλίου του 1932, οι ναζι βουλευτές έφτασαν να αριθμούν τους 230 και να τρομοκρατούν το Ράιχσταγ (τη βουλή), ενώ η ανεργία και η φτώχεια έπλητταν τη χώρα. Ο πρόεδρος Χίντεμπουργκ κάλεσε τον Αδόλφο Χίτλερ σε κυβέρνηση συνεργασίας με πρωθυπουργό τον βαρόνο Φραγκίσκο φον Πάπεν. Ο Χίτλερ αρνήθηκε. Τον ενδιέφερε η εξουσία. Νέες εκλογές, στις 6 Νοεμβρίου 1932, έριξαν τη δύναμη των ναζι υπέρ των κομμουνιστών που με τους σοσιαλδημοκράτες συγκέντρωσαν το 38%.

Οι χρηματοδότες του Χίτλερ πίεσαν τον Χίντεμπουργκ να δώσει την εντολή στους ναζι «προκειμένου να αποφευχθεί κυβέρνηση λαϊκού μετώπου». Τέτοιο ενδεχόμενο δεν υπήρχε καθώς οι κομμουνιστές ακολουθούσαν το δόγμα του Στάλιν ότι «η σοσιαλδημοκρατία και ο φασισμός δεν είναι αντίπαλοι αλλά δίδυμα» και οι σοσιαλδημοκράτες διαφωνούσαν με την πρακτική του «υπαρκτού σοσιαλισμού». Ο φον Πάπεν εκδηλώθηκε υπέρ του Χίτλερ. Την 1^η Φεβρουαρίου 1933, ο Χίντεμπουργκ διέλυσε τη βουλή και προκήρυξε νέες εκλογές, για τις αρχές Μαρτίου. Αυτές, οι ναζι δεν ήταν διατεθειμένοι να τις χάσουν.

Στις 27 Φεβρουαρίου 1933, ο συνεργάτης του Χίτλερ, Χέρμαν Γκέρινγκ, έδωσε εντολή στους δικούς του να βάλουν φωτιά στο Ράιχσταγ. Ενοχοποιήθηκαν ένας Γερμανός και τρεις Βούλγαροι κομμουνιστές (ανάμεσά τους και ο μελλοντικός ηγέτης της Βουλγαρίας και τότε μέλος του προεδρείου της 3ης Διεθνούς, Γκεόργκι Δημητρώφ). Η προβοκάτσια αποκαλύφθηκε στο δικαστήριο, ενώ ένας διανοητικά καθυστερημένος Ολλανδός, ο Μάριος φαν ντερ Λούμπε, εκτελέστηκε ως αυτουργός αλλά οι εκλογές είχαν ήδη γίνει. Περίπου 800.000 «αγανακτισμένοι» ναζι είχαν κινητοποιηθεί, ενώ η χιτλερική προπαγάνδα δεν άφηνε περιθώρια στους αντιναζι να πάρουν ανάσα.

Ο Χίτλερ εξασφάλισε το 44% των ψήφων που, μαζί με το 8% των εθνικιστικών κομμάτων, του έδωσε την πολυπόθητη εξουσία.

280: Γεννιέται ο Κωνσταντίνος ο Μέγας, που μετέφερε την πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας στην ιδρυμένη από αυτόν Κωνσταντινούπολη και που νομιμοποίησε τη χριστιανική θρησκεία.

1844: Μετά από 22 χρόνια υποταγής στους Αϊτινούς, οι Δομινικανοί κερδίζουν την ανεξαρτησία τους. Το νησί της Ισπανιόλας, όπου «φιλοξενούνται» τα δυο κράτη, θα συνεχίσει να είναι αντικείμενο της γαλλοϊσπανικής διαμάχης, που ξεκίνησε με τη συνθήκη του 1697. Την «προστασία» της Γαλλίας και της Ισπανίας στο σπαρασσόμενο νησί αντικατέστησαν, τον 20ό αιώνα, οι ΗΠΑ με τον «παπά Ντοκ» (Ντιβαλιέ) δικτάτορα στην Αϊτή και τον Τρουχίλο στη Δομινικανική Δημοκρατία.

1861: Πραγματοποιείται η «Σφαγή της Βαρσοβίας» όταν ρωσικά στρατεύματα επιτίθενται κατά του πλήθους που διαδήλωνε ενάντια στην ρωσική κυριαρχία.

1900: Ιδρύεται το βρετανικό Εργατικό Κόμμα με τον Τζέιμς Ράμσεϊ Μακντόναλντ (1866 - 1937) στην θέση του πρώτου γραμματέα. Πήρε τις εκλογές κι ο Μακντόναλντ έγινε πρωθυπουργός στις αναμετρήσεις των ετών 1924, 1929 και 1931.

1939: Η Βρετανία και η Γαλλία αναγνωρίζουν την κυβέρνηση του στρατηγού Φράνκο, στην Ισπανία.

1952: Ο ΟΗΕ πραγματοποιεί την πρώτη του συνεδρίαση στο νέο του κτίριο στην Νέα Υόρκη.

1974: Η Σουηδία αποκτά νέο σύνταγμα, με το οποίο αφαιρούνται όλες οι εξουσίες από τον μονάρχη.

1976: Στην Δυτική Σαχάρα, το εθνικοαπελευθερωτικό μέτωπο Πολισάριο κηρύσσει την Αραβική Δημοκρατία της Σαχάρας.

2006: Έπειτα από 9 μήνες και 103 συνεδριάσεις ακροαματικής διαδικασίας για το ναυάγιο του οχηματαγωγού «Σάμινα» στις 26 Σεπτεμβρίου 2000, το δικαστήριο επιβάλλει ποινή κάθειρξης 16 ετών στον πλοίαρχο Βασίλη Γιαννακή και 19 ετών στον υποπλοίαρχο Αναστάσιο Ψυχογιό. Στον πρώτο επειδή ενήργησε καθυστερημένα και λανθασμένα μετά την πρόσκρουση του πλοίου, στον δεύτερο επειδή η πλοήγησή του είχε ως αποτέλεσμα το ναυάγιο του πλοίου εκείνη τη νύχτα, σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης.

2010: Σεισμός 8,8 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ πλήττει τη Χιλή, προκαλώντας τεράστιες ζημιές και γύρω στους χίλιους θανάτους. Είναι ο αμέσως μεγαλύτερος από το 1900, μετά από τον σεισμό 9,5 βαθμών που σημειώθηκε στη χώρα, το 1960.

2013: Ο πρώην δήμαρχος Θεσσαλονίκης, Βασίλης Παπαγεωργόπουλος, και ο πρώην γενικός γραμματέας του δήμου, Μιχάλης Λεμούσιος, καταδικάζονται σε ισόβια κάθειρξη, για υπεξαίρεση 17,9 εκατομμυρίων ευρώ. Για την ίδια υπόθεση, ο ταμίας του δήμου την ίδια εποχή, Παναγιώτης Σαξώνης, καταδικάζεται σε ισόβια συν εννέα χρόνια.

Η 27^η Φεβρουαρίου στον πολιτισμό

27 Φεβρουαρίου 1943

Ο θάνατος του Κωστή Παλαμά

Ο σκληρός Φεβρουάριος 1943 έσπερνε πτώματα στους δρόμους. Η κατεχόμενη Αθήνα πενθούσε κι αγωνιζόταν. Η πείνα και το κρύο θέρριζαν. Στα βαθιά του γεράματα, 84 χρόνων, ο ως τότε μεγαλύτερος Έλληνας ποιητής του 20ού αιώνα, Κωστής Παλαμάς, πέθανε στις 27 Φεβρουαρίου 1943. Η κατεχόμενη Αθήνα έσφιγγε τα δόντια. Με έκπληξη, οι Γερμανοί είδαν την κηδεία να μετατρέπεται σε μαχητική διαδήλωση χιλιάδων Αθηναίων. Η πορεία του ποιητή προς την τελευταία του κατοικία ήταν αντάξια με τη πορεία του στη ζωή. Στον επικήδειο, ο Άγγελος Σικελιανός είπε: «Στο φέρετρο αυτό ακουμπά όλη η Ελλάδα».

Γεννήθηκε στο Μεσολόγγι το 1859 και, νέος, εγκαταστάθηκε στην Αθήνα. Άρχισε αμείλικτο αγώνα κατά της ρομαντικής ποίησης χτυπώντας τους εκφραστές της Αχιλλέα Παράσχο (1838 - 1895) και Σπυρίδωνα Βασιλειάδη (1844 - 1874). Ο ρωμαλέος στίχος του αναγνωρίστηκε αμέσως κι έκανε τη δημοτική γλώσσα, νικηφόρα γλώσσα του λαού. Αγωνίστηκε με όλη τη δύναμη της ψυχής του και κατόρθωσε να επιβάλει τη δημοτική σε όλα τα είδη του γραπτού λόγου (το επίσημο κράτος την αναγνώρισε, μόλις το 1976, με το νόμο 309/76 «περί γενικής εκπαιδύσεως», άρθρο 2, που έφερε στη βουλή ο τότε υπουργός Παιδείας Γεώργιος Ράλλης).

Ο Κωστής Παλαμάς άρχισε να δημοσιεύει ποιήματά του και κριτικές, από το 1886. Σύντομα, καθιερώθηκε. Από το 1917 ως το 1929, ήταν γραμματέας του πανεπιστημίου της Αθήνας, είναι ο πρώτος που τιμήθηκε με το αριστείο γραμμάτων και τεχνών, εκλέχτηκε ακαδημαϊκός το 1926 και, το 1930, έγινε πρόεδρος της Ακαδημίας.

Αριστουργήματά του είναι τα έργα «Ιαμβοί και ανάπαιστοι», «Ο δωδεκάλογος του γύφτου», «Η φλογέρα του βασιλιά» ([βλ. 1.8.1909](#)), «Ο τάφος», «Η ασάλευτη ζωή», «Η Τρισεύγενη» κ.λπ.

1873: Γεννιέται στη Νάπολη της Ιταλίας ο τενόρος «μύθος» Ενρίκο Καρούζο. Πέθανε στις 2 Αυγούστου 1921.

1887: Πεθαίνει ο Ρώσος συνθέτης και επιστήμονας, Αλεξάντερ Μποροντίν («Πρίγκιπας Ιγκόρ» κ.ά.). Είχε γεννηθεί το 1834).

1900: Στο Μόναχο, ιδρύεται η ποδοσφαιρική ομάδα «Μπάγερν».

1902: Γεννιέται ο Τζων Στάινμπεκ, Αμερικανός συγγραφέας και κάτοχος του βραβείου Νόμπελ. (1962). Διασημότερα έργα του «Τα σταφύλια της οργής», «Άνθρωποι και ποντίκια», «Ανατολικά της Εδέμ» κ.ά. Πέθανε το 1968.

1932: Γεννιέται στο Λονδίνο η Ελιζαμπεθ Τέιλορ. Πραγματοποίησε το κινηματογραφικό της ντεμπούτο σε ηλικία μόλις 10 ετών, στην ταινία «Γεννιέται από ένας κάθε λεπτό».